

Juridiska linjen

2.12.1996

Till arbetspensionsanstalterna

REGERINGEN FÖRESLÄR ÄNDRINGAR I ARBETSPENSIONSLAGSTIFTNINGEN

Regeringens proposition med förslag till ändring av vissa bestämmelser som gäller arbetspensionslagstiftningen (RP 232/1996 rd). Propositionen avläts 22.11.1996.

1

Beräkningsregeln för pensionslönen och arbetspensionstillägget

Arbetspensionslagarna för den privata sektorn och lagen om statens pensioner ändras så att arbetspensionstillägget minskas till 80 procent av det nuvarande. Ändringen gäller också pensionssystemen för evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet. Avsikten är att ändringen separat skall genomföras i det kommunala pensionssystemet. Den försäkringspremie som centralkassan för arbetslöshetskassorna skall betala på grund av arbetspensionstillägget sänks på motsvarande sätt till 80 procent av den nuvarande.

Ikraftträdelsebestämmelsen för den nya beräkningsregeln för pensionslönen som trädde i kraft i början av 1996 ändras. Ändringen gäller pensioner som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare och enligt pensionssystemen för staten, evangelisk-lutherska kyrkan och ortodoxa kyrkosamfundet. Meningen är att också denna ändring skall genomföras separat i det kommunala pensionssystemet.

Om de ändringar som gäller pensionslönen och arbetspensionstillägget lämnas tillämpningsanvisningar i ett särskilt cirkulär.

2

Kortare tid för utredning av anställningsuppgifter

Tiden för utredning av anställningsuppgifter minskar från 10 till 5 år (10 a § 1 mom. APL och 17 a § 1 mom. SjöPL). Genom hänvisningsbestämmelser gäller ändringen också LEL Arbetspensionskassan och Pensionskassan för utövande konstnärer.

Pensionsanstalten skall på arbetstagarens yrkande utreda riktigheten i de anställningsuppgifter som inverkar på arbetstagarens rätt till pension och ge ett beslut om den pensionsgrundande anställningstiden och lönen. Arbetspensionsanstalternas lagstadgade skyldighet att

Juridiska linjen

2.12.1996

utreda anställningsuppgifternas riktighet gällde tidigare anställningar som hade upphört för högst 10 år sedan. Efter lagändringen är tiden 5 år.

Syftet med ändringen är att uppmuntra anställda att utreda riktigheten i sina anställningsuppgifter så snart anställningen har upphört, när det ännu är möjligt att erhålla utredning av skattemyndigheterna och arbetsgivaren till stöd för anställningsuppgifterna. En tidig utredning av anställningsuppgifterna är också viktig med tanke på bekämpandet av den grå ekonomin.

3

Rätt att lämna skattemyndigheterna uppgifter om förseelser i samband med förskottsinnehållningen

Det föreslås att till 17 § APL fogas ett nytt 4 mom. om rätten att lämna övervakningsuppgifter till skattemyndigheterna. Enligt den föreslagna ändringen skall Pensionsskyddscentralen och den pensionsanstalt som avses i APL ha rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna sådana övervakningsuppgifter till skattestyrelsen och länsskatteverket som de har erhållit vid skötseln av sina uppgifter, under förutsättning att uppgifterna lämnas för fullgörandet av den övervakningsskyldighet som hör samman med skattestyrelsens och länsskatteverkets uppgift enligt lagen om förskottsuppbörd (418/59), om det finns skäl att misstänka att en arbetsgivare inte har fullgjort sin innehållningsskyldighet. Avsikten med lagändringen är bl.a. att öka samarbetet med skattemyndigheterna för att bekämpa den grå ekonomin.

Genom hänvisningsbestämmelser gäller lagändringen också LEL Arbetspensionskassan och Pensionskassan för utövande konstnärer.

Det föreslås också att ett nytt 5 mom. fogas till 64 § SjöPL med bestämmelser om motsvarande rätt för Sjömanspensionskassan att lämna uppgifter om vilken bestämmelser föreslås ingå i 17 § 4 mom. APL.

Rätten att lämna uppgifter gäller endast när det misstänks att arbetsgivaren har gjort sig skyldig till förseelse vid förskottsinnehållningen av skatt. Det kan t.ex. hända att arbetsgivaren helt har underlåtit att verkställa förskottsinnehållning av skatt på lönerna. Inga uppgifter lämnas om arbetsgivaren har gjort sig skyldig till förseelser enligt andra skattelagar. Uppgifterna lämnas antingen till skattestyrelsen eller till länsskatteverket, men inte t.ex. till skattebyrån.

Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna har rätt att lämna uppgifter, men ingen skyldighet att göra det. Sålunda kan ar-

Juridiska linjen

2.12.1996

betspensionsanstalten i varje enskilt fall pröva om uppgifter om försöken lämnas eller inte. I cirkulär A 8/88 lämnas anvisningar om arbetspensionssystemets skyldighet att på begäran lämna uppgifter bl.a. till skattemyndigheterna.

Skattestyrelsen och länsskatteverket har enligt 5 a § skatteförvaltningslagen motsvarande rätt att lämna övervakningsuppgifter som nu föreslås ingå i 17 § 4 mom. APL. Skattestyrelsen och länsskatteverket kan utan hinder av sekretessbestämmelserna lämna sådana uppgifter som de har erhållit vid skötseln av sina uppgifter till Pensionsskyddscentralen och till arbetspensionsanstalterna för att de skall kunna fullgöra den övervakningsskyldighet som avses i arbetspensionslagstiftningen.

4

Ändring i KoPL

Det föreslås att KoPL alltid skall tillämpas på arbetstagare som utför skapande konstnärligt arbete eller uppträder på ett finskt handelsfartyg i utrikesfart och som är anställda i ett arbetsförhållande som avses föregå kortare tid än ett år. KoPL blir således den arbetspensionslag som i första hand tillämpas på uppträdande artister som arbetar på fartyg.

5

Utbetalning av arbetspension för den tid vård ordnad av kommun varar

Det föreslås att i APL och SjPL intas bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i 14 § lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (19 a § 3 mom. APL och 28 b § 3 mom. SjPL). I bestämmelserna stadgas när pensionsanstalterna är skyldiga att betala pensionen till kommunen för den tid som kommunen har ordnat anstalts-, institutions- eller familjevård.

6

Pensionsskyddscentralens behörighet i internationella frågor

I APL intas en bestämmelse om Pensionsskyddscentralens uppgifter vid verkställigheten av internationella överenskommelser om social trygghet och Europeiska gemenskapernas bestämmelser om social trygghet. Pensionsskyddscentralen kan använda behörigheten på det sätt som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer.

7

Övriga ändringar

Dessutom görs vissa andra, närmast tekniska ändringar i arbetspensionslagstiftningen för den privata sektorn.

Juridiska linjen

2.12.1996

8

Ikraftträdande

Lagarna avses träda i kraft 1.1.1997.

De ändringar som gäller ändringen av ikraftträdelsebestämmelsen för beräkningsregeln för pensionslönen träder likväl i kraft redan 30.12.1996. Det år anställningen upphör beaktas när pensionslönen beräknas endast om anställningen upphör den 30 eller 31 december. Ändringen gäller således alla anställningar som har pågått minst fyra år, när lönerna för 1996 räknas med i pensionslönen.

Arbetspensionstillägget beräknas enligt nuvarande bestämmelser för förmånsdagarna före 1997.

Den nya nivån för den premie som centralkassan för arbetslöshetskassorna betalar tillämpas första gången på den premie som fastställs för 1998.

Tidsfristen 5 år i 10 a § 1 mom. APL tillämpas inte på ett sådant yrkande på utredning av anställningsuppgifterna som har blivit anhängigt innan det har gått sex månader från det att den anställda första gången sedan lagändringen trätt i kraft har fått ett utdrag ur Pensionsskyddscentralens register över arbetsförhållanden, antingen av Pensionsskyddscentralen eller av sin pensionsanstalt.

Den nya tidsfristen skall likväl alltid kunna tillämpas på ärenden som anhängiggörs sedan det har gått över fem år sedan lagändringen trädde i kraft. Tidsfristen skall enligt förslaget träda i kraft i enlighet med motsvarande ikraftträdelsebestämmelser som nu gäller vid tillämpningen av tidsfristen 10 år, vilket innebär att den nya tidsfristen 5 år således kommer att införas senast 2002, dvs. ett år senare än den nuvarande tidsfristen 10 år.

Ändringen som gäller tillämpningsområdet för KoPL och SjPL tillämpas på anställningar som inleds sedan ändringen har trätt i kraft.

Beställningar

Regeringens proposition på svenska kan beställas från Oy Edita Ab, telefon (09) 566 05 66.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pentti Koivisto

Tapio Karsikas